

kn.remissvar@regeringskansliet.se;
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Förslag om nya energipolitiska mål

Er beteckning: KN2023/04578

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Södermanlands län tillstyrker förslagen om planeringsmål för elsystemet, leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt att se över nuvarande energieffektiviseringsmål.

För att planeringsmålet ska fungera styrande och samla alla berörda aktörer kring det gemensamma behovet är det dock viktigt att regelbunden uppföljning av planeringsbehovet görs samt att det finns tidpunkter närmare i tiden än 2045 att förhålla sig till.

Länsstyrelsen ser positivt på att regeringen har avsatt resurser till nationella, regionala och lokala insatser för energiplanering. Länsstyrelsen vill dock understryka behovet av underlag från nationell nivå för den regionala planeringen och för att stödja kommunerna.

Vad gäller översynen av energieffektiviseringsmålet vill Länsstyrelsen särskilt poängtera att det är viktigt att det nya målet innebär en fortsatt styrning mot energieffektivitet. All energiförsörjning och produktion av el, oavsett kraftslag, har en påverkan på miljön. Det är viktigt att hela tiden sträva efter att minimera negativ påverkan och att omställningen inom energisystemet och åtgärder för att nå målet om begränsad klimatpåverkan så lite som möjligt hamnar i konflikt med andra miljö- och hållbarhetsmål.

Planeringsmål för elsystemet

Länsstyrelsen i Södermanlands län delar regeringens bedömning av behovet av ett planeringsmål för elsystemet för att möta utmaningarna vad gäller ökad elproduktionskapacitet samt

utbyggnad av elnät och lagringsmöjligheter. Länsstyrelsen delar också bedömningen att planeringsmålet bör utgå från de senaste scenarierna över användning av energi fram till 2045.

För att målet ska fungera styrande och samla alla berörda aktörer kring det gemensamma behovet är det dock viktigt att det finns tidpunkter närmare i tiden än 2045 att förhålla sig till. Vägledning om behov av utbyggnad behövs även i ett kortare tidsperspektiv (2030–2035).

I promemorian framgår att planeringsmålet regelbundet ska följas upp baserat på underlag från berörda myndigheter, samt att uppföljningen ska inkludera en bedömning av om den kvantitativa bedömningen kopplad till planeringsmålet (300 TWh till 2045) behöver justeras. Länsstyrelsen anser att aviserad uppföljning är mycket viktig samt att en struktur för genomförandet av uppföljningen bör komma på plats så fort som möjligt. Statens energimyndighet ser i de senaste scenarierna en ökad efterfrågan på el redan 2030–2035.¹ Enligt en rapport från 2022 kan elbehovet i Södermanlands län öka med 1 TWh till 2030², vilket motsvarar en ökning med ca 30 procent jämfört med dagens elanvändning.

Regelbunden uppföljning av planeringsmålet och det bedömda behovet av tillförd el är också viktig mot bakgrund av de stora osäkerheter som finns i prognoserna. Sveriges energianvändning har legat relativt konstant sedan 1970-talet trots stora förändringar i näringsliv och samhälle. Det är svårt att idag förutse utvecklingen framåt, och det är möjligt att behovet till 2045 blir lägre än det bedöms idag.

Länsstyrelsen ser positivt på att regeringen har avsatt resurser till nationella, regionala och lokala insatser för energiplanering. Länsstyrelsen vill dock understryka behovet av underlag från nationell nivå för den regionala planeringen och för att stödja kommunerna. Det kan t.ex. handla om stöd för att beräkna framtida behov av elproduktion, elanvändning och effektbehov på ett likvärdigt sätt.

---

¹ Statens energimyndighet, 2023, Scenarier över Sveriges energisystem 2023, Rapport ER 2023:07

² Sweco, 2022, Förstudie om Region Sörmlands arbete och roll i energiomställningen – en rapport till Region Sörmland 2022, [Report \(utvecklasormland.se\)](https://utvecklasormland.se/globalassets/filer/miljo-energi-klimat/region-sormlands-roll-i-energiomstallningen-slutversion.pdf), (<https://utvecklasormland.se/globalassets/filer/miljo-energi-klimat/region-sormlands-roll-i-energiomstallningen-slutversion.pdf>)

Länsstyrelsens erfarenhet är att större förändringar av elsystemet på nationell eller regional nivå fordrar såväl förankring i kommunernas översiktsplanering som mellankommunal samordning för att kunna genomföras tidseffektivt. Detta understryker behovet av en nationell och regional planering av elsystemet som är vägledande för efterkommande prövningsprocesser.

Den fysiska planeringen hänger ihop med energiplaneringen. Länsstyrelsen ser att det kan finnas behov av att se över utpekade riksintressen för elproduktion och distribution.

I promemorian framgår att en kraftig utbyggnad av elsystemet kräver beslut och åtgärder av en rad aktörer i samhället, såsom statliga myndigheter, kommuner, kraftbolag, nätföretag, kunder, utvecklare och finansärer. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att även regionerna är en viktig aktör, särskilt mot bakgrund av det regionala utvecklingsansvaret.

Planeringsmålet ska också inkludera dimensionering för totalförsvarets behov. Länsstyrelsen vill i det sammanhanget lyfta vikten av att försvarssektorn lämnar underlag. I annat fall bedöms det svårt att dimensionera av elbehovet även för totalförsvarets behov.

Leveranssäkerhetsmål för elsystemet

Länsstyrelsen tillstyrker införandet av ett leveranssäkerhetsmål för elsystemet samt bedömningen att Svenska kraftnät bör få ett övergripande ansvar för uppföljningen av målet och för att vidta eller föreslå nödvändiga åtgärder.

Liksom för planeringsmålet för elsystemet behövs dock ytterligare konkretisering kopplat till målet för att målet ska få en styrande funktion och stödja berörda aktörer. Länsstyrelsen anser därför att förslaget om att ta fram indikatorer för uppföljning av målet bör genomföras.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma att det finns en nära koppling mellan energiplanering och frågor om leveranssäkerhet. Tillgång till effekt lokalt och regionalt, energilagring och möjligheter till ödrift är aspekter som blir aktuella i energiplanering regionalt och lokalt. Kunskapsunderlag och stöd behövs från nationell till regional och lokal nivå även vad gäller leveranssäkerhet. Det kan t.ex. handla om lägesbild om tillgång till effekt samt resurser för

Svenska kraftnät att delta i dialoger och samverka regionalt och lokalt.

Energieffektiviseringsmål

Länsstyrelsen tillstyrker att Sveriges mål för energieffektivisering ses över, särskilt mot bakgrund av nya och omarbetade EU-direktiv på området.

Länsstyrelsen vill dock särskilt poängtera att det är viktigt att det nya målet innebär en fortsatt styrning mot energieffektivitet. All energiförsörjning och produktion av el, oavsett kraftslag, har en påverkan på miljön. Det är viktigt att hela tiden sträva efter att minimera negativ påverkan och att omställningen inom energisystemet och åtgärder för att nå målet om begränsad klimatpåverkan så lite som möjligt hamnar i konflikt med andra miljö- och hållbarhetsmål.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta behovet och betydelsen av tillsyn inom området, där både kommunala och statliga tillsynsmyndigheter genom sin tillsyn enligt miljöbalken har möjlighet att påskynda arbetet med energieffektiviseringar vid företag.

Konsekvensanalys

I promemorian beskrivs att planeringsmålet bedöms påverka flera statliga myndigheter som kan få nya uppgifter gällande energiplanering. Länsstyrelserna har genom regleringsbrevet 2024 fått nya uppgifter avseende energiplanering, samt resurser. Energiplanering och handläggning av ärenden kopplade till utbyggnad av elnät och elförsörjning berör flera av Länsstyrelsens verksamhetsområden, bland annat miljöprovning, men även samhällsplanering, naturskydd och kulturmiljö. Energiplaneringen kommer att generera behov av resurser även inom dessa områden.

I konsekvensanalysen framgår att kommunerna har en nyckelroll i arbetet med de energipolitiska målen genom bland annat de kommunala energiplanerna och den fysiska planeringen. Kommunerna förväntas få en ökad arbetsbelastning. Med anledning av det kan det finnas ett behov av att förstärka kommunerna resursmässigt inom dessa områden.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Beatrice Ask med handläggare Maria Gustavsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Johanna Sandwall, avdelningschef David Hansevi och chefsjurist Christian Finnerman medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.